

Historia na żywo

Muzeum Regionalne w Opocznie słynie nie tylko ze znakomitych prezentacji kultury ludowej regionu opoczyńskiego. Od dwóch lat działa przy placówce Grupa Rekonstrukcji Historycznych „Henryk”. Organizowane wspólnie ze Stowarzyszeniem Batalion Tomaszów inscenizacje przyciągają tłumy widzów. Działalność muzeum, które istnieje od 1976 roku, animują cztery działy: etnografii, archeologii i numizmatyki, historii i historii sztuki oraz naukowo-oświatowy. Ofertę uzupełnia biblioteka naukowa. Placówka mieści się w zamku, którego początki sięgają XIV wieku i wiążą się z Kazimierzem Wielkim. Nie wiadomo, jak zamek wtedy wyglądał. Prawdopodobnie spłonął już w XV wieku, potem był na przemian rekonstruowany i niszczony. Jego ruiny przetrwały do drugiej połowy XIX wieku, kiedy to został odbudowany na dawnych fundamentach. Z nowych murów korzystała administracja powiatowa, a od czasów II wojny światowej szpital miejski, następnie biblioteka i zakład energetyczny. Gdy zamek oddano na potrzeby muzeum, znalazły tu swoje miejsce eksponaty zbierane przez 18 lat przez Towarzystwo Przyjaciół Muzeum Ziemi Opoczyńskiej oraz przedmioty i dokumenty przekazane przez mieszkańców. Dziś zbiory prezentowane są w ramach sześciu wystaw stałych. Jedną z nich pt. „Z dziejów ziemi opoczyńskiej” sięga po znaleziska archeologiczne z epoki brązu – kultury łużyckiej. Do najstarszych i najciekawszych obiektów z działu historii należą m.in. skrzynia cechu ślusarsko-kowalskiego z XVII w., rycina ukazująca bitwę pod Żarnowem w czasie potopu szwedzkiego z 1655 roku. Na wystawie zaprezentowano też fotografie dawnego Opoczna z przełomu XIX i XX w. i z okresu międzywojennego ukazujące m.in. nieistniejące już obiekty – cerkiew, gotycki kościół pw. św. Bartłomieja, drewnianą zabudowę miasta. Ekspozycja „Opoczno w czasie II wojny światowej” przypomina najważniejsze wydarzenia, jakie rozegrały się tu w latach 1939-1945 – walki toczące z wojskami niemieckimi przez Armię „Prusy” we wrześniu 1939 r., działalność oddziału majora „Hubala”, powstanie i działalność Obwodu Opoczno ZWZ-AK. Opoczyńskie jest jednym z ciekawszych regionów etnograficznych w Polsce. Tradycyjną sztuką ludową zajmuje się tu kilkudziesięciu twórców reprezentujących m.in. tkactwo, hafciarstwo, wycinankarstwo, plastykę papierową i zdobniczą oraz rzeźbę. Dorobek rzeźbiarzy z ostatnich kilkudziesięciu lat prezentuje wystawa pt. „Rzeźba ludowa regionu opoczyńskiego”. Na uwagę zasługuje również zrekonstruowane wewnątrz chałupy opoczyńskiej ze sprzętami codziennego użytku i służącymi do pracy. Na wystawie nie zabrakło również efektownych ozdób, jakimi dekorowane były opoczyńskie chaty – własnoręcznie wykonanych przez gospodynie pajaków, wycinanek, koronek z bibułowych kwiatów, papierowych firanek. Ekspozycję uzupełnia prezentacja malowniczych strojów ludowych i zmian, jakim podlegały na przestrzeni ostatnich ponad stu lat. – Nasze muzeum od samego początku za swój główny cel, obok dokumentowania historii miasta i regionu, wzięło gromadzenie i udostępnianie wszelkiej wiedzy na temat zwyczajów, obrzędów i bogatej kultury ludowej tej ziemi – mówi dyrektor Tomasz Łuczkowski. Ostatnio w ramach projektu współfinansowanego przez Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego udało się poddać cyfrowej rekonstrukcji 42 godziny nagrań tradycyjnej muzyki ludowej zbieranych w regionie w latach 70. i 80. przez poprzedniego dyrektora placówki. Ukazała się płyta CD z wyborem tych nagrań. Album „Zagraj mi muzykancie” został wyróżniony w prestiżowym konkursie Polskiego Radia Nowa Tradycja. Muzeum Regionalne w Opocznie jest jedyną tego typu placówką na terenie powiatu. Dlatego duże znaczenie mają wystawy czasowe pochodzące z placówek muzealnych i kulturalnych z całej Polski, ale nie tylko. W ciągu 35 lat zawitały tu prezentacje ze wszystkich kontynentów. Do najciekawszych w ostatnim okresie należały: „Dzieje papieru i papiernictwa” – z Muzeum Papiernictwa w Dusznikach Zdroju (także warsztaty czerpania papieru) czy „Życie po japońsku. Przedmioty użytkowe, stroje i broń” – ze zbiorów Muzeum Etnograficznego i Archeologicznego w Łodzi. W zamku kazimierzowskim odbywają się również lekcje muzealne na tematy związane z historią i kulturą regionu, a zwłaszcza obrzędami i zwyczajami opoczyńskiej wsi. Placówka uczestniczyła w wielu projektach etnograficznych i historycznych (ma na koncie

współpracę m.in. z IPN, Muzeum Holocaustu w Waszyngtonie, Ambasadą Węgier, Fundacją Polsko-Niemieckie Pojednanie). Od dwóch lat Muzeum Regionalne w Opocznie jest organizatorem inscenizacji historycznych, które w różnych ośrodkach regionu przyciągają widzów i pasjonatów z całego kraju. Grupa Rekonstrukcji Historycznych „Henryk” specjalizuje się w odtwarzaniu działań z okresu II wojny światowej. - Zorganizowane wspólnie ze Stowarzyszeniem Batalion Tomaszów „Pierwsze dni września 1939 r. w Nowym Mieście nad Pilicą” oglądało ponad 4 tysiące osób - mówi Tomasz Łuczkowski. - Przygotowaliśmy widowiska na zamówienie wielu innych samorządów lokalnych - między innymi „Wyzwolenie Opoczna spod okupacji hitlerowskiej - 1945 rok”, „Atak na pociąg na stacji Białaczów”, „Pierwsze dni września 1939 r. w Odrzywole”. Nasi rekonstruktorzy uczestniczą w inscenizacjach i wydarzeniach historycznych w całej Polsce, między innymi w „Marszu katyńskim” w Warszawie.

Muzeum Regionalne w Opocznie

Plac Zamkowy 1 26-300 Opoczno

tel/fax 0 44 7552319 e-mail: info@muzeumopoczno.pl

Muzeum czynne od poniedziałku do piątku w godzinach 8- 15.30, w sobotę 10- 16

Bilety: 3 zł i 2 zł (przewodnik gratis)

Wystawy stałe: „Z dziejów Ziemi Opoczyńskiej”, „Opoczno w czasie II wojny światowej”, „Rzeźba ludowa regionu opoczyńskiego”, „Rekonstrukcja wnętrza chałupy opoczyńskiej”, „Opoczyński strój ludowy”